

Ђорђе Бубало*

Универзитет у Београду
Филозофски факултет
Одељење за историју

**БИБЛИОГРАФИЈА РАДОВА
АКАДЕМИКА СИМЕ ЋИРКОВИЋА
ОБЈАВЉЕНИХ 2005–2010. ГОДИНЕ
(са допунама за раздобље 1960–2004)****

Приликом обележавања седамдесетпет година живота и педесет година научног рада академика Симе Ћирковића 2004, посвећене су му свеске часописа Зборник радова Византолошког института и Стари српски архив из те године. У оба часописа објављена је тада целокупна библиографија академика Ћирковића до средине 2004. године, када је предата у штампу.¹ Пет година након тог радосног јубилеја академик Ћирковић изненада је преминуо, 14. новембра 2009. Овом, тужном приликом приређује се библиографија његових радова које је објавио у међувремену.

Библиографија представља наставак оне објављене 2004, продужава њену нумерацију и упућује на поједине бројеве (библиографске јединице) из ње онде где је то потребно. Овим пописом обухваћени су и радови публиковани до 2004, који су тада, приликом прикупљања грађе, промакли нашој пажњи. Овде су, такође, наведени радови из библиографије 2004, који су у међувремену поново штампани. Они су побројани на почетку списка с нумерацијом коју имају у библиографији из 2004.

Приликом разврставања грађе коришћена су иста начела као у претходној библиографији. У рубрици № 470 налазе се подаци о књизи

---

* Ел. пошта: djbubalo@f.bg.ac.rs.

** Рад је настао као резултат истраживања на пројекту Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије *Српска држава и друштво у изворима средњег века* (ев. бр. 147024).

¹ Ђ. Бубало, *Библиографија радова академика Симе Ћирковића*, ЗРВИ 41 (2004) 11–53 [= ССА 3 (2004) XIX–LXIII].

Ђорђе Бубало

О историографији и методологији, Београд 2007, у којој су поново објављени Ђирковићеви радови из тих области. Уз сваки рад дат је у заградама редни број из претходне библиографије, где су били саопштени подаци о првом издању, односно верзији, код оних радова који су прештампани са изменама, с промењеним насловом или су преведени с неког од страних језика.

Грађа за библиографију (укључујући и обавештења у анотацијама) прикупљена је према подацима који се налазе у електронској бази података COBISS, објављеним библиографијама академика Ђирковића и његовој електронској заоставштини. Састављача библиографије највише је, ипак, задужио господин Властимир Ђокић материјалима и библиографским обавештењима. На томе му и овом приликом изражавам најдубљу захвалност.

Нова издања радова објављених до 2004.

66. *Коментари*, [поглавље у књизи:] Мавро Орбин, Краљевство Словена, 2. допуњено и измењено издање, Sezam book, Зрењанин 2006, 297–438.
* Коментари су допуњени новим сазнањима и литературом насталим након првог издања 1968.
67. *Извори Мавра Орбина*, [поглавље у књизи:] Мавро Орбин, Краљевство Словена, 2. допуњено и измењено издање, Sezam book, Зрењанин 2006, 439–519.
* Допуњено новим сазнањима и литературом насталим након првог издања 1968.
81. *Зета у држави Немањића*, [одељак у књизи:] Историја Црне Горе II/1, Историјски институт Црне Горе, Побједа, Подгорица 2006, 3–93.
* Фототипско изд. књиге *Историја Црне Горе*, књ. 2, том 1, Титоград: Редакција за историју Црне Горе, 1970.
82. *Доба Балшића*, [одељак у књизи:] Историја Црне Горе II/2, Историјски институт Црне Горе, Побједа, Подгорица 2006, 3–48.
* Фототипско изд. књиге *Историја Црне Горе*, књ. 2, том 2, Титоград: Редакција за историју Црне Горе, 1970.
261. *Историја за II разред гимназије природно-математичког смера*, 7. прерађено изд., Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 2002, 240 стр; 2005⁸; 2010⁹.
310. *Настава историје пред изазовима плурализма*, Уџбеник и савремена настава, приредила Бранислава Марковић, Завод за уџбенике, Београд 2007, 129–142.
* Прештампано и у № 470.

Библиографија радова академика Симе Ђирковића 2005–2010

326. *Срби у средњем веку*, 3. изд., Београд: Идеа, 2005, 271 стр.
* Прво српско издање књиге *I Serbi nel medio evo*, Milano: Jaca Book, 1992 (№ 278), објављено 1995.
328. *Неваде – непознати утврђени град у Србији*, Рудничко-таковски крај: одабране студије 1, прир. Б. Челиковић, Музеј Рудничко-таковског краја, Горњи Милановац 2005, 13–22.
346. *Between Kingdom and Empire: Dušan's State 1346–1355 Reconsidered*, The Expansion of Orthodox Europe, ed. J. Shepard, Ashgate Variorum, Aldershot 2008, 365–376.
388. *Zur Ethnogenese auf dem Gebiet des ehemaligen Jugoslawiens*, Der Jugoslawien-Krieg. Handbuch zur Vorgeschichte, Verlauf und Konsequenzen, 2. aktualisierte und erweiterte Auflage, hrsg. D. Melčić, Wiesbaden 2007, 21–33.
395. *Srbi u dva hrišćanska milenija*, 2000 godina hrišćanstva, прир. Д. М. Калежић, С. Ристановић, Vukan's, Београд 2000, 5–12.
428. *The Serbs*, transl. V. Тошић, Peoples of Europe, Blackwell, Oxford, Paperback ed. 2009.

Допуне за раздобље 1960–2004.

23. *Косовска битка*, Косовска битка: Мит, легенда и стварност, ур. Р. Пековић, Београд 1987, 200; под овим насловом прештампан је текст о Бици на Косову из *Допуна и објашњења*, [у књизи:] С. Новаковић, Срби и Турци XIV и XV века. Историјске студије о првим борбама с најездом турском пре и после Боја на Косову, СКЗ, Коло ЛШ, књ. 356–357, Београд 1960, 453–456.
35. *Enciklopedija Jugoslavije 5, Jugos–Mak*, Zagreb 1962, [чланак:] Ковачевић Лjubomir (355).
65. *Enciklopedija Jugoslavije 7, R–Srbija*, Zagreb 1968, [чланак:] Sklavinije (209).

1965.

431. *Драгоцено дело Стојана Новаковића*. (Педесет година од смрти знаменитог и свестраног научника), Борба, 21. фебруар 1965.
432. *Педагог и научник*. (Михаило Динић), Борба, 25. јул 1965.

1970.

433. [коаутор С. Ђорђевић], *Akademik profesor dr Mihailo Dinić (23. IV 1899 – 12. V 1970)*, Acta Historica Medicinæ Pharmaciæ Veterinæ 10–1 (1970) 163–164.

1982.

434. *Мишљење проф. Симе Ђирковића о Андрићевом докторату*, Свеске Задужбине Иве Андрића 1 (1982) 247–249; прештампано под насловом *О*

Ђорђе Бубало

Андрићевој дисертацији, у: И. Андрић, Развој духовног живота у Босни под утицајем турске владавине, ур. Д. Драгојловић, Службени гласник, Београд 2009, 133–134.

1985.

435. *Средњовековна прошлост данашњег Косова*, ЗФФБ 15–1 (1985) 151–166 (Споменица Ивана Божића). [Zusammenfassung: *Das Territorium des SA Gebietes von Kosovo im Mittelalter*]; прештампано без напомена, под истим насловом, у: Задужбине Косова. Споменици и знамења српског народа, Призрен–Београд 1987, 553–557.

436. *Агресивни дилетанти*, НИН, 29. септембар 1985; словеначки превод објављен у: *Arheo. Glasilo Slovenskega arheološkega društva* 10 (1990) 54 [број посвећен теми "Venetovanje. Prispevki k razmerju Veneti-Slovani"].

1987.

437. [коаутор Десанка Ковачевић-Којић], *Predgovor* [књизи:] *Prilozi za istoriju Bosne i Hercegovine I: Društvo i privreda srednjovjekovne bosanske države, Posebna izdanja ANUBiH LXXIX, Odjeljenje društvenih nauka* 17, Сарајево 1987, 7–9.

1989.

438. *Предговор* [књизи:] *Битка на Косову 1389. године*, Галерија САНУ 65, Београд 1989, 7.

1991.

439. *Il contributo di Agostino Pertusi alla conoscenza del Medioevo balcanico*, *Rivista di Bizantinistica*, fasc. 1, vol. 1, Bologna 1991, 15–27.

1995.

440. *Recenzija prof. dra Sime Ćirkovića od 5. januara 1987. godine*, [прилог чланку:] D. Roksandić, Pavao Ritter Vitezović u srpskoj kulturi, *Kalendar SKD Prosvjeta*, Zagreb 1995, 75–76; Прештампано у: D. Roksandić, *Etnos, konfesija, tolerancija*, Zagreb 2004, 82–83.

* Рецензија о пројекту издавања дела *Serbia illustrata* Павла Ритера Витезовића, с преводом и коментарима.

1999.

441. *The Serbian Nation Throughout History. Raises and Falls in Serbian Statehood in the Middle Ages*, [поглавље у књизи:] *The History of Serbian Culture*, 2. ed., English ed., Mrlješ, Verzalpress, Beograd 1999, 9–22.

* Превод *Српски народ кроз историју. Успони и падови у средњем веку*, [поглавље у књизи:] *Историја српске културе*, Горњи Милановац – Београд 1994, 9–22 (№ 313).

442. *Предговор* [књизи:] Salih Jalimam, *Djelatnost dominikanaca u srednjovjekovnoj Bosni*, Hamidović, Tuzla 1999, 3–4.

XX

2001.

443. *Предговор* [књизи:] Ђорђе Ђекић, Законодавна делатност краља Милутина, Рума 2001, 7–9.

2003.

444. [коаутор Р. Михаљчић] *Историјска читанка за 6. разред основне школе*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 2003, 2005², 2006³, 2007⁴, 156 стр; v. № 276.

2004.

445. *Срби међу европским народима*, Димензије историје, књ. 5, Equilibrium, Београд 2004, XXV+337 стр.

* Српско издање књиге *The Serbs* (Oxford: Blackwell, 2004), припремљено по ауторовом рукопису; v. № 428.

446. *Дужници и дужнички затвор у средњовековној Србији*, ПКЈИФ 1–4 (2004) 3–26 [Summary: *Debtors and Debtor's Detention in Medieval Serbia*].

* Свеска је изашла 2005.

447. *Српски биографски речник 1, А – Б*, Матица српска, Нови Сад 2004, 916 стр. [чланци:] Аидин Радослав, Радослав Аидин, властелин Стефана Лазаревића (72), Ајаз-паша, султанов намесник у БиХ (72–73), Алекса Божидаревић, кнез, војвода, спахија (88), Алекса Паштровић, босански властелин (88), Александар Комнин Асен, великаш (95), Алтоман, војвода (133), Алтоман Војиновић, великаш, жупан (133–134), Ана, српска владарка, жена Стефана Немање (137), Ана (Агнеза), господарица Мачве и Босне (137), Ана, српска краљица (137), Ана, бугарска царица, кћерка краља Милутина (137–138), Ана (Анка, Анча, Ancha), царица, жена цара Уроша (138), Ана Дандоло, краљица, жена Стефана Првовенчаног (139), Ана (Кирана, Cherganna) Косача, рођена Кантакузина, херцезица (140–141), Ангелина (Ангелија, Анђелина, Angela), деспотица, жена деспота Стефана Бранковића (147–148), Андрија, велики кнез, господар Хума (170–171), Андрија, надбискуп (171), Андријаш, краљевић (172–173), Анђело Муадо (Angelo Muado), магистар, лекар физик (203–204), Антонио де Монтефјоре (Antonius de Monteflore), магистер, лекар (221–222), Арсеније, монах, игуман (268), Бадањ Попадић, властеличић, поткнез Конавала (340), Бакић Ангелина (Angelica), властелинка (369–370), Балибег Јахјапашевић, намесник Србије (385), Балша III Балшић, владар, господар Зете (394–395), Балша Херцеговић, великаш, господар Доњих Крајева (395), Балша Херцеговић, великаш, херцег од светог Саве (395), Барбара де Паиро (de Pauro), херцезица, супруга херцега Стефана (419–420), Батало Шантић, великаш, тепчија босански (442), Батић Мирковић, властелин, босански кнез (442), Белослава, краљица, жена краља Владислава (485), Бељак Санковић, жупан (486–487), Богдан, властелин, жупан (592), Богдан, властелин, жупан, пре 1319 (592–593), Богдан, властелин,

судија (593), Богдан, великаш, брат Јована Оливера (593), Богдан, великаш, протовестијар (593–594), Богдан, великаш (594), Богдан Заварица (Sauarica), властелин (595), Богдан Злокијевић, властелин (595), Богдан Радојевић, великаш, казнац (595), Богдан Станчић, војвода, великаш (596), Богдан Чокеша, великаш (596), Богиша Николић, кнез, властелин (627), Богоје, великаш, војвода (630), Бодин, краљ (641–642), Бодин, властелин, жупан (642), Божидар, великаш, васељенски судија (645), Божидар, дијак херцегов (645), Божидар Горажданин, штампар, монах (645–646), Божидар Решетевевић, војвода (646), Божидар Тараховић, свештеник (646), Божић, војни заповедник (651), Божићко Брлић, властелин, жупан (664–665), Бојко, властелин (680), Болеслава, властелинка, жупаница (696), Бора, великаш, војвода (705), Бориловић, казнац, великаш (707–708), Борић, владар, бан Босне (712–713), Боровина Вукашинић, властелин (716), Брајан, великаш (770), Брајан, властелин деспота Стефана Лазаревића (770), Брајан Петар, властелин, жупан (770), Брајислав, властелин (771), Брајко Бранивојевић, великаш (772), Брајко Кузмић, властелин (772), Брајко Пећпал, властелин (772), Бран/Борен, српски владар (776), Бранивој, српски властелин из Хума (777), Бранислав, легендарни дукљански краљ (777), Бранко Занчић, (Zanzich), властелин (778), Бранко Растислалић, великаш (778), Браноје Бранко Бранивојевић, српски великаш (803–804), Братослав, свештеник (808), Братослав, дворанин (808), Будисав Богавчић, властелин, посланик (859).

448. *Средњовековна земљорадња у новом светлу*, [предговор књизи:] Милош Благојевић, *Земљорадња у средњовековној Србији*, 2. изд., Службени лист СЦГ, Београд 2004, 9–12.

Библиографија радова 2005–2010.

2005.

449. Б. Ферјанчић – С. Ћирковић, *Стефан Душан краљ и цар (1331–1355)*, Завод за уџбенике и наставна средства, Биографије 1, Београд 2005, 367 стр. [С. Ћирковић је аутор следећих поглавља:] *Предговор*, 11–12; „*Изданак светог корена*“, 13–30; „*Млади краљ*“, 31–48; *Оставина „младог краља*“, 87–102; *Цар и поданици: властела и себри*, 213–226; *Законодавац*, 227–244; *Између Цариграда и Рима*, 309–324; *Од краља Стефана до Душана Силног: метаморфозе једног лика*, 325–339.
450. *Латинички препис Рударског законика деспота Стефана Лазаревића: увод, текст, превод и коментари*, САНУ, Одељење друштвених наука, Извори српског права XI, Београд 2005, 85 стр. + 13 стр. с факс. [Summary: *The Latin-Alphabet Transliteration of Despot Stefan Lazarević's Mining Code*].

451. *О једном посредовању деспота Стефана између Угарске и Турске*, Истраживања 16 (2005) 229–240. [Summary: *Upon a Despot Stephen's Mediation between Hungary and Turkey*].
452. *Повеља Краља Вукашина Дубровнику којом потврђује повеље ранијих српских владара*, ССА 4, Споменица професора Милоша Благојевића (2005) 161–172. [Abstract: *Charte du roi Vukašin délivrée à Dubrovnik par laquelle il confirme les chartes des souverains serbes antérieurs*].
453. *Повеља цара Душана Општини дубровачкој о исплати 200 перпера годишње цркви Светог Николе у Барију (спорне аутентичности)*, ССА 4, Споменица професора Милоша Благојевића (2005) 87–98. [Abstract: *Charte de l'empereur Dušan à la commune de Dubrovnik concernant le versement annuel de 200 perpers à l'église Saint-Nicolas à Bari*].
454. *Serbien und Montenegro: Historische Geografie*, Österreichische Osthefte, Ländersonderband Serbien und Montenegro 47, heft 1–4 (Wien 2005) 123–132.
* Свеска је изашла 2007!
455. *Једно рано предање о паду Херцеговине*, Споменица Милана Васића, Академија наука и умјетности Републике Српске, Споменица, књ. II, Одјељење друштвених наука, књ. 14, Бања Лука 2005, 215–224. [Summary: *An Early Tradition about the Fall of Herzegovina*].
456. *Старија и млађа редакција Душановог законика*, Законик цара Стефана Душана. Зборник радова са научног скупа одржаног 3. октобра 2000, поводом 650 година од проглашења, САНУ, Научни скупови CVIII, Одељење друштвених наука 24, ур. С. Ћирковић и К. Чавошки, Београд 2005, 91–96. [Summary: *The Old and the New Edition of Dušan's Code*]; прештампано у: *Настава и историја* 4 (2005) 7–12.
457. *Поздравна реч академика Симе Ћирковића*, на истом месту, 1–2.
458. *На путу ка синтези* [предговор књизи:] Сергије Димитријевић, Нове врсте српског средњовековног новца, Српско нумизматичко друштво, Београд 2005, 3–5; прештампано без измена у: *Dinar* 24 (2005) 33–34.
459. *Вејн Вучинић, (23. јуни 1913 – 21. април 2005)*, Годишњак САНУ 112 (2005) 617–618.
* Свеска је изашла 2006.

2006.

460. *Повеља краља Стефана Уроша III Дечанског Дубровчанима из 1321. године*, ССА 5 (2006) 43–49. [Abstract: *Charte du roi Stefan Uroš III Dečanski délivrée à Dubrovnik de l'année 1321*].
461. *Студије о Душановом законнику 1. Наслови и редни бројеви чланова*, Мешовита грађа (Miscellanea) н. с. 27 (2006) 7–41.
* Свеска је изашла 2007.

Ђорђе Бубало

462. *Importazione di tecnologie dall'Italia ed esportazione di maestranze dalla Serbia*, Глас САНУ 404, Одељење историјских наука 13 (2006) 73–83 [Резиме: *Увоз техничких достигнућа из Италије и извоз стручне радне снаге из Србије*].
* Саопштење с научног скупа „Србија и Италија у средњем веку (X–XV век)“, одржаног у Венецији 18–20. новембра 2001. године, у организацији Фондације Ђорђо Чини.
463. „*Последње године*“ у *последњем столећу српско-византијских односа*, ЗРВИ 43 (2006) 25–29. [Summary: „*Last Years*“ in the *Last Century of the Serbian-Byzantine Relationships*].
* Саопштење прочитано на Четвртој националној конференцији византолога, одржаној 27–29. октобра 2005. у САНУ и на Филозофском факултету Универзитета у Београду.
464. *Srpska istorijska nauka danas*, Историја и сећање. Студије историјске свести, zbornik radova, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd 2006, 31–33.
* Дискусија на Округлом столу „Српска историјска наука данас“, одржаном у Културном центру Београда, 3. децембра 2004.
465. *Српски биографски речник 2*, В – Г, Матица српска, Нови Сад 2006, 881 стр. [чланци:] Варлаам, митрополит зетски (51), Варнава, монах, игуман (52), Василије, епископ босански (54), Велај/Велоје/Белоје, жупан (109–110), Вељко, великаш, војни заповедник (134), Вигањ Милошевић, властелин (177), Вита Баранин, ђакон, дипломата (224), Вита Которанин, градитељ, протомајстор (224), Витомир Стањевић, властелин, жупан (235), Вишеслав, кнез (архонт) (237), Вишња, властелинка, ктиторка (237), Владимир Петрецов (de Petreç), властелин, жупан (240), Владислав, епископ босански (245), Владислав II, краљ (245–246), Владислав, великаш, војвода (246), Владислав Гонома/Јонима, жупан (246), Владислав Дабишић, кнез, властелин (247), Владислав Котроманић, кнез, регент бана Босне (248), Владислав Херцеговић Косача, велики војвода, херцег (248–249), Владислава, властелинка, севастократорица (249–250), Владоје, канцелар, логотет (251), Властимир, кнез (архонт) (265), Влатко, властелин, кастелан (266), Влатко Влађевић, великаш, кнез (267), Влатко Херцеговић Косача, владар, херцег (268–269), Воихна, логотет, дворанин (282), Војин/Војно, војвода, великаш (286), Војислав Војиновић, кнез, великаш (293), Војислав/Војслав Вукчић, властелин, кнез (293), Војислава, баница, жена бана Кулина (293–294), Војислава/Геодора, властелинка (294), Војихна, кесар, великаш, намесник српских царева (294), Вратко, кнез, великаш (319), Вук Балићевић, дворанин (391), Вук Банић, властелин, кнез (391), Вук Белмужевић/Биомужевић, властелин, кнез (391), Вук Бранковић, обласни господар и владар (391–393), Вук Дабишић, властелин, кнез (395), Вук Колаковић, властелин, кастелан (395), Вук Лазаревић, кнез, владар (395–396), Вук Остојић, властелин, кнез (396), Вук

Стефан Котроманић, бан (396), Вук Хранић, кнез, великаш (396), Вукан, велики жупан, владар (406); Вукан, владар, дукљански краљ, велики жупан (406–407), Вукац Хранић, кнез, великаш (415), Вукашин, дворанин, ризничар (417), Вукашин/Влкашин, властелин, ктитор (417), Вукашин Гргуревић, кнез, господар Поповог поља (417), Вукашин Златоносовић, војвода, великаш (417), Вукман Југовић, кнез, коморник, дворанин (433), Вукмир Златоносовић, војвода, великаш (436–437), Вукмир Семковић, властелин, жупан (437), Вукосава, властелинка (470), Вукослава, властелинка (475), Вукша, властелин, кефалија (502), Вуче (Ualço, Вльче), властелин, кнез (516), Вучица, властелинка (535–536), Гаврило, монах, преводилац (565), Гаврило, монах, дворанин (565–566), ГенADIJE, монах, domestik, писац (645), Георгије Каравида, великаш (652), Георгије Медош, презвитер, ктитор (652–653), Герман, монах, ктитор (671), Герман, монах, ктитор (672), Гојко, властелин, велики логотет (731), Гојко Сладановић, властелин, војвода (731), Гојник, кнез, владар (735), Гојсав, духовник босанских крстјана (738), Гојсава, властелинка (738), Градислав, великаш (764), Градислав Војшић, властелин, челник (764–765), Градић, Мароје (Marinus Blasii de Gradi), трговац, закупник царина (766), Градихна, дукљански краљ (768), Градоје Милтеновић, властелин, жупан (768), Гргур, католички прелат, барски надбискуп (787), Гргур Милатовић, војвода (790), Гргур Поповић, властелин, дворанин (791), Грд/Грдеша, великаш, жупан (793), Грдомил, властелин, казнац (796), Грубадин, властелин, кефалија (823–824), Грубеша, дукљански краљ (826), Групша, властелин, севаст (859).

466. *Прилози историји српског новца*, [предговор књизи:] Сергије Димитријевић, Проблеми српске средњовековне нумизматике, Српско нумизматичко друштво, Београд 2006, 7–9.
467. *Из радионице и о радионици и мајстору*, [предговор књизи:] Сергије Димитријевић, Новац српских средњовековних владара, Српско нумизматичко друштво, Београд 2006, 7–8.
468. *Реч на промоцији књиге „Библиографија о Законодавству цара Стефана Душана“ Гордане Радојчић-Костић*, Анали Правног факултета у Београду 2 (2006) 261–263.

2007.

469. *I Serbi*, trad. di Francesca Niccolai, Edizioni culturali internazionali Genova, Collana Dimensione Europa, Genova 2007, pagg. 397
* Превод књиге *The Serbs*, Oxford: Blackwell, 2004 (№ 428). Садржи предговор италијанском издању (*Prefazione*) Франческе Николаи. Књига је изашла почетком 2008.
470. *О историографији и методологији*, *Studia Historica Collecta* књ. 3, Историјски институт, Београд 2007, 373 стр, [прештампане су следеће студије]

- дије:] **1.** *Српски летописи и византијске кратке хронике*, 13–19 (№ 378); **2.** *Сведочење попа Ђурђа Сремца*, 21–40 (№ 208); **3.** *Мавро Орбин – живот и дело*, 41–60 (превод № 185); **4.** *Рајићева Историја и почеци модерне српске историографије*, 63–70 (№ 307); **5.** *Рад Јована Рајића на историји Босне*, 71–80 (№ 362); **6.** *Јован Рајић и српска историјска терминологија*, 81–84 (№ 411); **7.** *Вук као историчар српских градова*, 84–88 (№ 335); **8.** *Преломно раздобље српске историографије*, 91–103 (№ 306); **9.** *Дилетанти у развоју српске историографије*, 105–110 (№ 359); **10.** *Стојан Новаковић у развоју српске критичке историографије*, 111–115 (№ 332); **11.** *Историографија као огледало времена. О једној Новаковићевој антиципацији*, 117–124 (№ 347); **12.** *Традиције и историја традиција у делу Стојана Новаковића*, 125–134 (№ 164); **13.** *Значај Константина Јиречека за историју Срба и Хрвата*, 135–143 (превод № 146); **14.** *Јављање „критичке историографије” на Великој школи и Универзитету*, 145–155 (№ 214); **15.** *Михаило Динић као историчар*, 157–163 (№ 93); **16.** *Једно столеће историјско-географских истраживања средњовековне Србије*, 165–183 (№ 132); **17.** *Иван Божић (23. април 1915 – 20. август 1977)*, 185–195 (№ 369); **18.** *Проблеми модерне историјске синтезе*, 199–206 (№ 83); **19.** *Методолошки проблеми проучавања средњовековне српске историје*, 207–213 (№ 130); **20.** *Проблеми биографије светога Саве*, 215–222 (№ 140); **21.** *Косовска битка као историјски проблем*, 223–234 (№ 249); **22.** *Урбанизација као тема српске историографије*, 235–245 (№ 281); **23.** *Особености историографије о средњовековном периоду Црне Горе*, 247–253 (№ 387); **24.** *Сведочење карте*, 255–263 (№ 265); **25.** *Историја и друштвене науке*, 267–278 (№ 91); **26.** *Социјална историја. Сустрет социологије и историје*, 279–282 (№ 119); **27.** *Историографија у изолацији. Српска историографија данас [1994]*, 283–289 (превод № 319); **28.** *Методологија историјске науке и методика историјске наставе*, 291–303 (№ 262); **29.** *Настава историје пред изазовима плурализма*, 305–319 (№ 310); **30.** *Јакоб Буркхарт – критички историчар културе*, 324–336 (№ 350); **31.** *Убеђења и колебања у савременој историографији (Маргиналије уз једну подстицајну књигу)*, 337–344 (№ 325); **32.** *Трагање за предметом. Прилог критичком испитивању темеља историјске науке*, 345–355 (№ 295); *Библиографска белешка уместо поговора*, 357–358.
471. *О једној српско-угарској алијанси*, ЗРВИ 44/2 (2007) 411–421. [Résumé: *Sur une alliance serbo-hongroise*].
472. *Превод повеље цара Стефана Душана граду Скадру*, ССА 6 (2007) 113–121. [Abstract: *Traduction de la charte de l'empereur Dušan à la ville de Skadar*].
473. *Српски биографски речник 3, Д – З*, Матица српска, Нови Сад 2007, 927 стр. [чланци:] Дабижив, великаш, војвода (29), Дабижив, властелин, кти-

тор (29), Дабижив, властелин, слуга (29), Дабижив, властелин, кефалија (30), Дабижив, дворанин, протовестијар, логотет (30), Дабиша, дијак краљевске канцеларије (33–34), Давид, митрополит зетски, после 1396 (35), Давид, митрополит зетски, после 1435 (35), Давид, монах, преписивач (35–36), Давид, митрополит милешевски (36), Дамјан, јеромонах, преписивач (71), Дамјан, јерођакон, преписивач (71), Дамјан Велможовић, властелин (72), Данило, епископ струмички (94), Даница, властелинка, ктиторка (112), Дејан, властелин, логотет (141), Дејан Манијак, властелин војвода (142), Делфин, Јаков (Jacobus Delfini), млетачки патрициј, кнез Дубровника (150–151), Деодат, бискуп которски (164), Деса, велики жупан (170–171), Деса, жупан, син краља Владислава (171), Десислава, књегиња (172), Димитрије Вуканов (старац Давид), великаш, жупан (202), Димитрије Кратовац, дијак, преписивач (203), Димитрије Прогонов, великаш, панхиперсеваст (203–204), Димитрије Сума, властелин (204), Динић, Михаило, историчар (291), Дионисије, монах, игуман (298), Дмитар, кмет, ктитор (300), Дмитар Јакшић, великаш, војвода (301–302), Дмитар Крајковић, властелин, велики војвода (302), Дмитар Радојевић, великаш, војвода (302), Дмитар Хартофилаковић, властелин (302), Добровој, дијак (325), Добровој Бранивојевић, властелин (325), Доброслав, зетски владар (329–330), Доброслав Топлић, властелин, жупан (330), Доротеј, монах, игуман (353–354), Доротеј, монах, ктитор (354), Доротеј, архиепископ охридски (354), Драгана, властелинка, монахиња (361), Драгоје Анагност, властелин, ктитор (380), Драгослав/Јоан Драгослав, властелин, велики казнац (385–386), Драгослав, великаш, деспот (386), Драгослав, властелин, жупан (386), Драгослав, логотет (386), Драгослав Охмућ, властелин (386), Драгослав Пробишић, властелин, војни заповедник (386), Драгослав Тутић, властелин, монах, ктитор (386), Драгохна, епископ босански (387), Драгош, великаш, жупан (387), Драгушин/Јован Драгушин, великаш, дворски достојанственик (392–393), Дражен Богопенец, властелин (393), Држман Вукославић, властелин (417), Ђорђе, краљ, дукљански владар (513), Ђорђе, великаш, посланик (514), Ђорђе, великаш, војни заповедник (514), Ђорђе Војтех/Георгије Војтах (515), Ђорђе Кањижаји, великаш, бан (515–516), Ђорђе Пријановић (Jurech de Priano), властелин, жупан (516), Ђорђи, Марсилио/Марчело, кнез (590), Ђорђић, Мато (Matheus de Georgio), дипломата, трговац (591), Ђура Качић, властелин, кнез (616), Ђурађ I Балшић, обласни господар (616), Ђурађ II Страцимировић, обласни господар (617), Ђурађ Големовић, великаш, челник (620), Ђурађ Ђурашевић/Црнојевић, властелин, војвода (621), Ђурађ Маченошић, властелин, војвода (621), Ђурађ Остоуша Пекпал, великаш, ктитор (621), Ђурађ Повика, дворанин, логотет (621), Ђурађ Илијић, властелин, челник (626),

Ђорђе Бубало

Евренос, великаш, војсковођа (696), Егидије (Egidius), лекар, физик (697), Завида, кнез (829), Захарија Прибислављевић, владар, кнез (848).

474. *Сомборске црте и цртице Николе Ђ. Вукићевића* [поговор књизи:] Никола Ђ. Вукићевић, *Црте из прошлости града Сомбора и околине сомборске*, Сомбор 2007, 169–175.

2008.

475. *Srbi među europskim narodima*, Golden Marketing – Tehnička knjiga, Zagreb 2008, 351 str.

* Превод књиге *The Serbs*, Oxford: Blackwell, 2004 (№ 428), приређен према српском издању *Срби међу европским народима*, Београд 2004 (№ 445) у језичкој редакцији Анте Башића. Садржи ауторов *Predgovor hrvatskom izdanju*, str. 7–18.

476. *Доментијанова просопографија*, ЗРВИ 45 (2008) 141–155. [Résumé: *Prosopographie de Domentijan*].

477. *Земља Мацва и град Мацва*, ПКЈИФ 1–4 (2008) 3–20. [Summary: *Mačva Fortress – Mačva Territory*].

* Свеска је изашла 2009.

478. *Из старог Дубровника: грађани рођени и грађани стечени*, ИЧ 56 (2008) 21–38. [Summary: *From the Old Dubrovnik: Citizens Born and Citizens Made*].

479. *Писмо бана Стјепана II Котроманића кнезу и општини дубровачкој о дузу дубровачких трговаца*, Грађа о прошлости Босне 1 (2008) 23–35. [Abstract: *Lettre du ban Stjepan II Kotromanić au comte et à la commune de Raguse concernant une dette de commerçants ragusains*].

480. *Енциклопедија српског народа*, Завод за уџбенике, Београд 2008, [чланци:] бан (66); бановине (69); богумилство (113–114); варвари (154); витез (178); двор/дворац, коаутор Б. Вујовић (270–271); краљ, коаутор Р. Љушић (547); племство (848); Срби (1033–1040).

481. *Повеље и писма Стефана Лазаревића (поводом књиге: Александар Младеновић, Повеље и писма деспота Стефана. Текст. Коментари. Снимци, Чигоја штампа, Београд 2007)*, ССА 7 (2008) 231–242. [Résumé: *Chartes et lettres du Stefan Lazarević*] [критички приказ].

482. *Академик Игнациј Воје лауреат државне награде Словеније*, ИЧ 57 (2008) 467.

2009.

483. *История Сербов*, пер. Ф. Б. Альбрехт, Е. И. Якушкина и А. А. Силкин, Национальная история, Весь Мир, Москва 2009, 409 стр.

* Превод књиге *The Serbs*, Oxford: Blackwell, 2004 (№ 428), приређен према српском издању *Срби међу европским народима*, Београд 2004 (№ 445). Садржи ауторово *Предисловие к русскому читателю*, стр. VIII–XIII.

484. *Писмо краља Стефана Твртка I о уступању куће у Дубровнику*, Грађа о прошлости Босне 2 (2009) 63–69. [Abstract: *Lettre du roi Stefan Tvrtko Ier concernant la cession d'une maison à Dubrovnik*].
485. *Писмо митрополита јерусалимског Михаила Дубровчанима*, ССА 8 (2009) 129–135. [Abstract: *Lettre du métropolit de Jérusalem Michel aux Ragusains*].
486. *Друго писмо митрополита јерусалимског Михаила Дубровчанима*, ССА 8 (2009) 137–141. [Abstract: *Seconde lettre du métropolit de Jérusalem Michel aux Ragusains*].
487. *Почеци хартија од вредности у Срба*, Средњовековно право у Срба у огледалу историјских извора. Зборник радова са научног скупа одржаног 19–21. марта 2009, ур. С. Ћирковић и К. Чавошки, САНУ, Одељење друштвених наука, Извори српског права XVI, Београд 2009, 179–188. [Summary: *Beginnings of the Instrument of Securities in Serbia*].
* Зборник је објављен 2010.
488. *Von Land des Despoten zum Land des Vojvoden*. Preisrede von Prof. Dr. Sima M. Ćirković, anlässlich der Verleihung der Konstantin-Jireček-Medaille der Südosteuropa-Gesellschaft bei dem internationalen Symposion *Die Vojvodina im Rahmen der Donau-Kreisch-Marosch-Theiss-Euroregion* am 04. September 2007 in Novi Sad, www.suedosteuropa-gesellschaft.com.
* Беседа С. Ћирковића на свечаној академији уприличеној поводом доделе Медаље „Константин Јиречек” за заслуге у проучавању Југоисточне Европе.
489. *Пљевља у средњем веку*, Историја Пљеваља, ур. Славенко Терзић, Пљевља 2009, 71–88.
490. *Српски биографски речник* 4, И – Ка, Матица српска, Нови Сад 2009, 922 стр. [чланци:] Иван (Јован, Johannes), свештеник, протовестијар (34), Иван Влаховић, властелин, кнез (34), Иван Десисалић, властелин, кнез (34–35), Иван Марковић, властелин, кнез (35), Иванко Пробиштитовић, властелин, ктитор (47–48), Игњатије из Смоленска / Игњатиј Смољанин, монах, писац (100), Изабела Бранковић, деспотица, супруга Ђорђа Бранковића (109), Иларион, митрополит грачанички (113), Илија Вранчић, властелин, кефалија (114), Илија Загуровић, трговац (114–115), Исак Нићифор (Кир-Исак, Керсак), великаш, севастократор (195–196), Исидор, митрополит београдски (203–204), Јаквинта, дукљанска краљица (214–215), Јаков, монах, ктитор (217), Јаков Монета, властелин (218), Јакша Брешчић, великаш, војвода (228), Јевдокија/Еудокија, жена великог жупана, царица (327), Јевдокија Балшић, деспотица (327–328), Јелена, кнегиња, жена Младена III Брибирског (358), Јелена (монахиња Јелисавета, Јевгенија), царица, жена цара Душана (358–360), Јелена/Лена, Алена, Јевросима (монахиња Јелисавета), краљица, жена краља Вукашина (360),

Јелена/Јелача, деспотица, жена Стефана Лазаревића (360–361), Јелена, херцезица, жена Стефана Вукчића Косаче (361–362), Јелена Котроманић, кнегиња, регенткиња босанског бана (366), Јелена Топија, властелинка (366), Јелисавета, (Elisabeth), краљица, жена краља Милутина (371), Јелисавета Ерицо (Исабета/Isabetha Erizzo), кнегиња, жена Ђурђа Црнојевића (372), Јеремија, војвода (385), Јероним де Санкто Миниато (Hieronymus de Sancto Miniato), магистер, лекар (395), Јефтимије, епископ рашки (403), Јоаким Ђураш, властелин (413), Јоаникије, митрополит призренски (414), Јован/Иван (Johannes), архиепископ барски (422), Јован/Иван (Johannes), властелин (422–423), Јован, епископ зетски (423), Јован, епископ хумски (423), Јован, јеромонах, игуман (423), Јован, епископ злетовско-морозвишки (425), Јован, јеромонах, игуман (425), Јован (Johannes), свештеник, титуларни бискуп призренски (425–426), Јован, јеромонах, игуман (426), Јован Анђел (Калојан), великаш, господар Срема (431), Јован Владимир, кнез, владар Дукље (431), Јован Грубанић Лапор/Иван Грубановић Лапор, рударски стручњак, кнез Трепче (432), Јован Лекеш де Кало (Johannes Lewkus de Kallo), угарски великаш (436), Јосиф, епископ хвостански (733), Југа, властелин, поджупан (750), Јура, великаш, сатник (761), Калиник, епископ рашки, (791), Калист, јеромонах, игуман (795), Калојан Русота/Јован Росотас, цариник (798), Кантакузин, трговац, цариник (812), Кантакузин, Манојло, властелин, кнез (813–814), Кантакузиновић Јања/Јован, трговац, закупац царина (814), Катарина/Катерина, војвоткиња, жена Сандаља Хранића (895), Катарина, властелинка, жена Вукца Хранића (895), Качановски, Владимир Васиљевич, историчар, универзитетски професор (913).

2010.

491. *Од историје спасења до националне историје: Владарски култови код Срба*, Годишњак Факултета за културу и медије Универзитета Мегатренд 2, св. 1 (2010) 741–753. [Summary: *From History of Salvation Toward National History: The Case of Serbian Sacred Rulers*].
492. *Писмо Радоње Куделиновића Дубровнику о заоставштини требињског свештеника*, Грађа о прошлости Босне 3 (2010) 63–67. [Abstract: *Lettre de Radonja Kudelinović à Dubrovnik concernant l'héritage d'un prêtre de Trebinje*].
- * Недовршен текст пронађен у рукописној заоставштини академика Ђирковића допунио је и за штампу приредио Дејан Јечменица.
493. *Jedan primer kruženja darova*, Spomenica akademika Marka Šunjića (1927–1998), ur. D. Lovrenović, Sarajevo 2010, 53–58.
494. *The Oxford Dictionary of the Middle Ages*, ed. Robert E. Bjork, Oxford University Press 2010, [чланци:] Belgrade; Kosovo battle; Serbia/Rascia.

Библиографија радова академика Симе Ћирковића 2005–2010

495. *Српска енциклопедија*, Том I, Књига 1, А – Беобанка, МС, САНУ, Завод за уџбенике, Нови Сад – Београд 2010, [чланци:] Албанци (135) [коаутор], Алтоман, великаш, војвода (176), Бајазит I, турски султан (452).
496. *Списи о старом српском новцу* [поговор књизи:] С. Димитријевић, Библиографија српске средњовековне нумизматике, ур. Н. Димитријевић и М. С. Димитријевић, Београд 2010, 5–6.
497. *У потрази за изгубљеним оригиналом Душановог законика*, [поговор књизи:] Ђ. Бубало, Душанов законик, Завод за уџбенике, Службени гласник, Београд 2010, 7–11.